

Polubownie i szybko - arbitraż lepszy od tradycyjnego sądu

Sądownictwo arbitrażowe jest uznanym i cenionym trybem rozstrzygnięcia sporów. Szybkość postępowania, poufność, fachowe przygotowanie arbitrów, oszczędność czasu i pieniędzy - to argumenty najsilniej przemawiające za arbitrażem gospodarczym.

Sądy arbitrażowe są niezależne od powszechnych, a ich wyroki mają przy tym równą moc prawną. Arbitraż odznacza się większą prostotą postępowania, jest mniej sformalizowany. Działa jednoinstancyjnie, w oparciu o jasne zasady. Strony sporu wspólnie wyznaczają arbitra i godzą się na ich wyrok. Upraszcza to wszelkie procedury. Samo wydanie orzeczenia trwa do kilku miesięcy, więc stosunkowo szybko, jak na polskie warunki.

Możliwości

Potencjalne lub zaistniałe spory można poddać pod arbitraż poprzez zamieszczenie w umowie lub aneksie klauzuli arbitrażowej: „Wszelkie spory, wynikające z niniejszego kontraktu lub powstające w związku z nim, będą rozstrzygane przez Sąd Arbitrażowy (tu nazwa sądu z podaniem siedziby) stosownie do regulaminu tego Sądu”. Dodatkowo, można również wybrać: miejsce arbitrażu, język oraz prawo, stosowane do rozstrzygnięcia sporu. W sprawach o mniejszej wartości, firmy mogą skorzystać z usług zawodowych mediatorów.

Niższe koszty

Każdy stały sąd polubowny ma własny system opłat. W mniejszych sądach koszt postępowania to od 3 do 7% wartości przedmiotu sporu. Niektóre sądy pobierają określony ułamek kosztów pobieranych przez sądy powszechne, np. 70% (Stały Polubowny Sąd Gospodarczy Wielkopolskiej Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu). Międzynarodowy Sąd Arbitrażowy dla Spraw Żeglugi Morskiej i Śródlądowej w Gdyni za sprawy, w których przedmiot sporu wynosi 10 tys. USD, pobiera 500 USD. Gdy przedmiot sporu wart jest 5 mln USD - opłata to 0,05 % spornej kwoty. W najbardziej popularnym w Polsce Sądzie Arbitrażowym przy Krajowej Izbie Gospodarczej, opłaty wynoszą 500 zł (bez VAT) za sprawy o przedmiocie sporu wartym do 10 tys. zł. Powyżej 100 mln zł opłata wynosi do 700 tys. zł. Dodatkowym atutem jest ustalanie wynagrodzenia arbitrów, nie według stawek godzinowych, jak to bywa np. w Anglii, albo USA, lecz według wartości sporu. Premiowane jest szybkie doprowadzenie do ugody. Opłata za mediacje to 20% opłaty arbitrażowej.

Ponad granicami

Dla polskiego biznesu rosnące znaczenie ma fakt, że sąd arbitrażowy może łatwo rozstrzygać spory z podmiotami zagranicznymi. Polska znajduje się wśród 144-ech państw, które ratyfikowały zawartą 50 lat temu konwencję nowojorską o uznaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych. Dzięki temu, wyroki Sądu Arbitrażowego przy KIG podlegają wykonaniu w tych 144 państwach. Od 2001 r. działa Polski Komitet Narodowy Międzynarodowej Izby Handlowej w Paryżu (ICC Polska). Jednym z jego założycieli jest Krajowa Izba Gospodarcza.

Ze ścieżki polubownej skorzystało w naszym kraju tysiące firm. Dalszy rozwój sądownictwa polubownego leży w interesie nie tylko przedsiębiorców, ale i polskiego wymiaru sprawiedliwości.

Autor jest prezesem Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie i adwokatem kancelarii Salans

Piotr Nowaczyk